

AKADEMIE VĚD
ČESKÉ REPUBLIKY

zve učitele českého jazyka a literatury základních a středních škol na cyklus přednášek a seminářů

Škola českého jazyka a literatury pro pedagogy

28.–30. března 2012 v Praze

Škola českého jazyka a literatury je pořádána Akademií věd ČR, respektive Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i., ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (ÚJČ AV ČR, v. v. i.), a Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. (ÚČL AV ČR, v. v. i.).

Akce je určena aktivním **učitelům českého jazyka a literatury 2. stupně ZŠ, SOŠ, SOU a gymnázií.**

Cílem Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy je účastníkům z řad pedagogů základních a středních škol **představit zajímavá témata a poslední trendy v českém jazyce a v české literatuře.** Po absolvování tohoto cyklu by měl každý pedagog získat **nové poznatky a nápady,** které následně může **aplikovat v praxi při výuce českého jazyka a literatury na příslušné škole.**

Oficiální **záštitu** Škole českého jazyka a literatury pro pedagogy **udělila** **předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslava Němcová.**

Hodinová dotace je 16 vyučovacíh hodin. Škola českého jazyka a literatury má **zažádáno o akreditaci v systému DVPP Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.**

Cena tří denního kurzu je 500 Kč za osobu.

Místo konání: budova Akademie věd České republiky, Národní 1009/3, Praha 1, sál č. 206.

Témata	Přednášející
Současná čeština – stav, vývojové tendence, společenské ovzduší	PhDr. Martin Prošek, Ph.D.
Současná česká próza	doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.
Současný pravopisný systém češtiny	PhDr. Ivana Svobodová
Současná česká poezie	PhDr. Karel Piorecký, Ph.D.
Český komiks	Mgr. Pavel Kořínek a Mgr. Michal Jareš
Využití elektronických zdrojů při výuce současné češtiny	PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.
Exkurze	
Exkurze na pracoviště Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.	Ing. Pavel Janáček, Ph.D.
Exkurze na pracoviště Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.	PhDr. Ivana Svobodová
Doprovodný program	
Beseda s prof. PhDr. Martinem Hliským, CSc., dr. h. c., MBE, v Literární kavárně knihkupectví Academia	

Program

středa 28. března 2012

8:30– 9:00 hod.	registrace účastníků
9:00– 9:05 hod.	zahájení Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy
9:05– 10:50 hod.	přednáška (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Současná čeština – stav, vývojové tendence, společenské ovzduší PhDr. Martin Prošek, Ph.D. – Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
11:00– 12:45 hod.	přednáška (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Současná česká próza doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc. – Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
12:45– 14:00 hod.	přestávka na oběd
14:00– 16:00 hod.	Exkurze na pracoviště Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Ing. Pavel Janáček, Ph.D. – Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, v. v. i., Praha Místo konání: Na Florenci 1420/3, vedle Masarykova nádraží

čtvrtek 29. března 2012

9:00– 10:45 hod.	přednáška (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Současný pravopisný systém češtiny PhDr. Ivana Svobodová - Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
11:00– 12:45 hod.	přednáška (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Současná česká poezie PhDr. Karel Piorecký, Ph.D. – Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
12:45– 14:00 hod.	přestávka na oběd
14:00– 16:00 hod.	Exkurze na pracoviště Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. PhDr. Ivana Svobodová – Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., Praha Místo konání: Letenská 4, 118 51 Praha 1
od 17:00 hod.	doprovodný program Beseda s prof. PhDr. Martinem Hilským, CSc., dr. h. c., MBE, v Literární kavárně knihkupectví Academia Místo konání: Václavské náměstí 34 – Wiehlův dům, Praha 1

pátek 30. března 2012

9:00– 9:15 hod.	předání osvědčení o absolvování
9:15– 11:00 hod.	přednáška (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Český komiks Mgr. Pavel Kořínek a Mgr. Michal Jareš – Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
11:15– 13:00 hod.	seminář (90 min.) s navazující diskusí (15 min.) Využití elektronických zdrojů při výuce současné češtiny PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
13:00 hod.	zakončení Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy

Anotace

středa 28. března

Současná čeština – stav, vývojové tendence, společenské ovzduší

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Přednáška si klade za cíl charakterizovat situaci současné češtiny a její vývojové tendence ve vztahu k vývoji současné společnosti a k potřebám školního vyučování mateřského jazyka. Na příkladech z praxe jazykové poradny Ústavu pro jazyk český budou posluchačům představeny nejvýraznější vývojové tendence současné češtiny v jednotlivých rovinách jazykové struktury. Ve výkladu přihlédneme také ke specifickým současným kodifikačním prostředím. Očekává se rovněž diskuse o tom, jak s inovačními jevy zacházet ve školské praxi.

PhDr. Martin Prošek, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Vědecký pracovník oddělení jazykové kultury Ústavu pro jazyk český a odborný asistent Katedry českého jazyka a literatury na Pedagogické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Vystudoval Pedagogickou fakultu Západočeské univerzity v Plzni, obor český jazyk – anglický jazyk, a bohemistiku na Filozofické fakultě UK v Praze. Jeho profesním zájmem je teorie jazykové kultury, publikuje odborné práce v této oblasti a věnuje se též popularizaci jazyka v médiích (jazykové koutky pro ČRo Plzeň). Je spoluautorem Internetové jazykové příručky a knihy Každý den s češtinou.

Současná česká próza

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Cílem přednášky je seznámit posluchače s proměnami české prózy tak, jak se projevovaly od devadesátých let do současnosti. Měla by tedy nejen podat základní informace o charakteru jednotlivých fází literárního života a o jeho transformacích, ale také představit nejvýraznější autorské osobnosti a jejich literární tvorbu, jakož i přehledně pojmenovat základní směry, klíčové dobové prozaické poetiky a nejvýraznější tematické okruhy, které určovaly a určují podobu té části současné literární produkce, která má aspiraci být slovesným uměním a podstatnou výpovědí o životě.

doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc., ÚČL AV ČR, v. v. i.

Absolvent FF UK, obory český jazyk, výtvarná výchova, divadelní a filmová věda. V ÚČL AV ČR působí od počátku 80. let, z toho jedenáct let působil ve funkci ředitele. Zaměřuje se na problematiku české literatury a dramatu 20. století. Pod jeho vedením vznikly Dějiny české literatury 1945–1989. Publikoval celou řadu studií i knih věnovaných mj. problematice psaní literárních dějin, českému dramatu a literární kritice, které se sám aktivně věnuje.

Exkurze na pracoviště Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Exkurze se uskuteční v budově Ústavu pro českou literaturu AV ČR v ulici Na Florenci 1420/3, vedle Masarykova nádraží. Kancelářský, a dříve i obchodní, palác, který Akademie věd ČR získala do svého vlastnictví v roce 1998, představuje ukázkou kvalitní funkcionalistické výstavby meziválečné Prahy. Byl postaven podle návrhu architekta J. K. Říhy v letech 1926–1928 pro podnikatele L. G. Bondyho a jeho železářskou společnost Ferra, od konce druhé světové války se nacházel ve vlastnictví státu, sídlily zde úřady, drobné provozovny a posléze nakladatelská pracoviště nebo redakce časopisů. Generace milovníků dobré literatury byly zvyklé navštěvovat prodejnu Odeonu, sídlící v přízemí budovy, nyní zde má své knihkupectví Academia. Exkurze představí účastníkům Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy současné kulturní funkce objektu, kde sídlí několik akademických ústavů, knihovnu Ústavu pro českou literaturu AV ČR a její služby pro veřejnost a zejména pak nově přistavěnou část objektu, kde je umístěn přednáškový sál. Zde dojde na hlavní program exkurze: procházku virtuálním prostorem informací o české literatuře, který Ústav pro českou literaturu AV ČR nabízí na internetu učitelům, studentům i širší kulturní veřejnosti. Jednotlivé digitální knihovny, slovníky a databáze bibliografických či biografických informací budou představeny zejména s ohledem na svoji propojenost, na šíři potenciálních otázek, na něž nabízejí odpověď, a na možnost využití v rámci výuky. Z virtuálního do reálného světa se účastníci exkurze vrátí na závěr setkání, kdy se budou moci seznámit s nejstarším svazkem nacházejícím se ve fondu knihovny ÚČL AV ČR, v. v. i.

Průvodce exkurzí: Ing. Pavel Janáček, Ph.D., ÚČL AV ČR, v. v. i.

Literární historik a publicista. Vystudoval automatizované systémy řízení na VŠE (1991) a postgraduálně dějiny české literatury na FF UK (2000). V letech 1990–1995 byl redaktorem kulturní rubriky Lidových novin, od roku 1995 působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v současnosti jako jeho ředitel. V letech 2003–2010 byl odborným asistentem FF UK. Vydal monografii Literární brak, Operace vyloučení, operace nahrazení (2004) a historicko-bibliografickou příručku Svět rodokapsu, Komentovaný soupis sešitových románových edic 30. a 40. let 20. století (2003, s Michalem Jarešem). Podílel se na Dějinách české literatury 1945–1989, díl 1–4 (2007–2008). Zabývá se dějinami české populární literatury a literární kultury.

čtvrtek 29. března

Současný pravopisný systém češtiny

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Přednáška bude zaměřena zejména na ty pravopisné jevy, které činí v praxi opakovaně potíže. Těžiště bude tvořit především psaní velkých písmen a interpunkce. Jde totiž o pravopisné oblasti, jejichž popis není v Pravidlech českého pravopisu zcela úplný. Z toho pramení i nejistota, zda u daného výrazu nebo spojení psát velké písmeno, nebo malé písmeno, a pochybnosti v kladení interpunkčních čárek. Právě v těchto pravopisných oblastech lze pozorovat i šíření nekodifikovaných podob, a to často i v korigovaných textech.

PhDr. Ivana Svobodová, ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Absolventka FF UK, obor český jazyk a literatura – občanská nauka, pracuje v oddělení jazykové kultury Ústavu pro jazyk český AV ČR a externě přednáší současný český jazyk na Fakultě sociálních věd UK. V letech 2004 až 2008 byla řešitelkou projektu Jazyková poradna na internetu, jejímž výsledkem je Internetová jazyková příručka, v současné době je řešitelkou projektu Psaní velkých písmen v češtině (2011–2013). Je spoluautorkou Pravidel českého pravopisu, učebnic češtiny pro základní a střední školy, členkou redakční rady časopisů Naše řeč a Český jazyk a literatura.

Současná česká poezie

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Přednáška nastíní vývoj české poezie od roku 1989 s důrazem na posuny způsobené proměnou mediálního kontextu, k němuž došlo s nástupem internetu. Prezentovány budou různé způsoby využití nového digitálního média v poezii, jakož i další pokusy o posílení pozice poezie v konkurenci s ostatními mediálními obsahy (např. slam poetry). Pozornost bude věnována klíčovým diskusím a polemikám, které poezii v nedávném období doprovázely (krize poezie, poezie na internetu, angažovanost v poezii apod.). Představeni budou klíčoví autoři a díla, která spoluutvářela obraz české poezie po roce 2000. Důraz bude kladen zejména na tvorbu mladé a střední básnické generace a autory obecně méně známé.

PhDr. Karel Piorecký, Ph.D., ÚČL AV ČR, v. v. i.

Absolvent Pedagogické fakulty UK v Praze, obor český jazyk a literatura a německý jazyk a literatura. Od roku 2005 je zaměstnancem ÚČL AV ČR. Zaměřuje se na problematiku současné poezie, lexikografie, literatury a nových médií. Publikoval několik studií zaměřených na poezii po roce 1989 a knihu Česká poezie v postmoderní situaci (2011).

Exkurze na pracoviště Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

Účastníkům bude představena historie, struktura, činnost a výzkumný záměr Ústavu pro jazyk český AV ČR. Budou mít jedinečnou příležitost nahlédnout do unikátních prostor badatelského pracoviště Akademie věd ČR.

Ústav pro jazyk český Akademie věd ČR, v. v. i., je vědecké pracoviště zabývající se výzkumem českého jazyka v nejrůznějších aspektech – zkoumá češtinu současnou i historickou, spisovnou i nespisovnou, psanou i mluvenou. Péčí Ústavu pro jazyk český vznikají základní příručky o českém jazyce pro nejširší publikum (pravidla pravopisu, slovníky, mluvnice a populárně-vědecká literatura) i odborné publikace knižní a časopisecké; velké množství informací o češtině lze najít na jeho internetových stránkách. Široké veřejnosti je Ústav pro jazyk český znám zejména svým jazykovým poradenstvím a přednáškovou činností; mladé generaci se vědci z ústavu věnují mimo jiné při středoškolské a zvláště při vysokoškolské výuce.

Ústav pro jazyk český se pyšní stoletou historií, neboť navazuje na činnost Kanceláře Slovníku jazyka českého založené v roce 1911.

Průvodce exkurzí: PhDr. Ivana Svobodová, ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Pracuje v oddělení jazykové kultury Ústavu pro jazyk český AV ČR a externě přednáší současný český jazyk na Fakultě sociálních věd UK. V letech 2004 až 2008 byla řešitelkou projektu Jazyková poradna na internetu, jejímž výsledkem je Internetová jazyková příručka, v současné době je řešitelkou projektu Psaní velkých písmen v češtině (2011–2013). Je spoluautorkou Pravidel českého pravopisu, učebnic češtiny pro základní a střední školy, členkou redakční rady časopisů Naše řeč a Český jazyk a literatura.

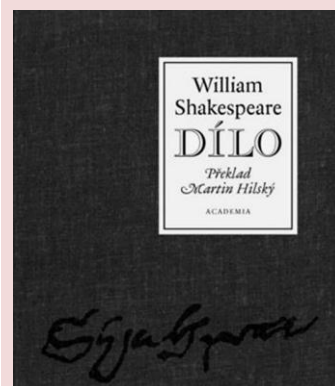
Doprovodný program

Beseda s **prof. PhDr. Martinem Hilským, CSc., dr. h. c., MBE**, v Literární kavárně knihkupectví Academia na Václavském náměstí

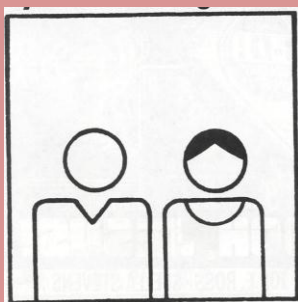
Místo konání: Václavské náměstí 34 – Wiehlův dům, Praha 1

prof. PhDr. Martin Hilský, CSc., dr. h. c., MBE

Překladatel z angličtiny a shakespeareolog Martin Hilský se narodil 8. dubna 1943 v Praze. Studoval na pražské FF UK nejprve češtinu a angličtinu, později španělštinu. Od poloviny 60. let působí na akademické půdě, nejprve na FF UK v Praze, od roku 2010 na FF JČU v Českých Budějovicích. Od roku 1973 spolupracoval s nakladatelstvím Odeon jako překladatel, autor lektorských posudků, předmluv a doslovů. Je laureátem cen Josefa Jungmanna (1997) a Toma Stopparda (2002) a čestným členem Řádu britského impéria za zásluhy o šíření anglické literatury v Česku (2001). Kompletní dílo Williama Shakespeara, jeho práce dramatické a básnické, překládal Martin Hilský od roku 1983. V loňském roce vydalo jeho překlady v jednom svazku nakladatelství Academia. Do českého jazyka dále převedl T. S. Eliota, D. H. Lawrence, J. Steinbecka, J. M. Syngeho nebo T. Wildera. Napsal esejistické tituly Modernisté (1995), Rozbité zrcadlo (2009) a Shakespeare a jeviště svět (2010). V loňském roce obdržel Martin Hilský Státní cenu za překladatelské dílo a Medaili za zásluhy o stát v oblasti kultury a školství.

pátek 30. března

Český komiks

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

V přednášce se pokusíme představit současný český komiks s jeho hlavními představiteli (mj. Jiří Grus, Lucie Lomová, Hza Bažant, Toy_Box, Nikkarin, dvojice Rudiš-Jaromír99) a typy nejrůznějších žánrů od sci-fi až po pokusy o realistický příběh ze současnosti. Zároveň bychom chtěli českou komiksovou tvorbu zařadit do jejího historického vývoje a případně i srovnat se světovým kontextem.

Mgr. Pavel Kořínek, ÚČL AV ČR, v. v. i.

Absolvent FF UK, obor český jazyk a literatura, doktorand tamtéž. V ÚČL působí od roku 2001 a zaměřuje se především na oblast popkultury a teorie komiksu, o kterém často přednáší.

Mgr. Michal Jareš, ÚČL AV ČR, v. v. i.

Absolvent FF UP v Olomouci, obor teorie a dějiny dramatických umění. V ÚČL působí od roku 1999 a mezi jeho badatelské specializace patří moderní česká poezie, dějiny nakladatelství, populární literatura a dějiny komiksu. Na tato témata publikoval i několik studií. Společně s Pavlem Janáčkem je autorem knihy Svět rodokapsu. Komentovaný soupis sešitových románových edic 30. a 40. let 20. století.

Využití elektronických zdrojů při výuce současné češtiny

Hodinová dotace: 2 vyučovací hodiny

V letech 1998–2010 odpovíděla jazyková poradna, kterou zaštiťuje oddělení jazykové kultury ÚJČ, na více než 71 500 dotazů položených elektronickou poštou. Tyto dotazy se staly důležitým východiskem při tvorbě Internetové jazykové příručky, která za první tři roky svého provozu zaznamenala přes 16 milionů návštěv z více než 700 000 uživatelských adres, v roce 2009 byla oceněna Medailí MŠMT 1. stupně „za zlepšování podmínek pro výuku mateřského jazyka na všech typech škol“ a je dosud nejnavštěvovanější webovou stránkou Akademie věd ČR. Na internetových stránkách Ústavu pro jazyk český jsou dostupné rovněž elektronické archivy časopisu Naše řeč a Slovo a slovesnost, Příruční slovník jazyka českého a Slovník spisovného jazyka českého. Přednáška je věnována využití elektronických zdrojů při výuce současné češtiny.

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Garant programu Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy.

Garant programu

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.

Vědecká pracovnice a zástupkyně ředitele Ústavu pro jazyk český AV ČR. Absolvovala Filozofickou fakultu UK (filozofie – český jazyk a literatura) a Fakultu sociálních věd UK (mediální studia).

V ÚJČ vede oddělení jazykové kultury a jazykovou poradnu, externě vyučuje na FF UK. Je spoluautorkou televizního cyklu a stejnojmenné ediční řady O češtině, spoluautorkou Internetové jazykové příručky a vedoucí redaktorkou časopisu Naše řeč.

K hlavním oborům jejího zájmu patří mediální a kulturní studia, sociolingvistika a především jazyková kultura a jazykové poradenství.

Jak se přihlásit?

Je nutné zaslat **elektronicky vyplněnou** či naskenovanou **přihlášku**, kterou lze nalézt na webu www.otevrena-veda.cz, a uhradit **účastnický poplatek 500 Kč** na níže uvedený bankovní účet.

Přihlášky přijímá Mgr. Monika Petržílková nejpozději **do pátku 9. března 2012** či do naplnění maximální kapacity kurzu e-mailem na adrese petrzilkova@ssc.cas.cz.

Účastnický poplatek 500 Kč je nutné uhradit do 9. března 2012 na **bankovní účet 1051041114/5500**, pro platbu použijte **variabilní symbol 7779** a **do zprávy pro příjemce uveďte své jméno, příjmení a název školy**. Bez těchto náležitostí nejsme schopni Vaši platbu identifikovat. Po uhrazení účastnického příspěvku bude na Vaši školu zaslána zálohová faktura. V průběhu konání kurzu obdržíte výúčtovací daňový doklad.

Údaje pro platbu:

Částka: 500 Kč/os.

Bankovní účet: 1051041114/5500

VS: 7779

Zpráva pro příjemce: jméno, příjmení, název školy

Je možné se přihlásit pouze na kompletní třídní program.

Po úspěšném absolvování obdrží účastník osvědčení o absolvování cyklu přednášek a seminářů s hodinovou dotací 16 vyučovacích hodin.

Možnost ubytování účastníků

Účastníci Školy českého jazyka a literatury pro pedagogy se mohou ubytovat za zvýhodněné ceny v hotelu Mazanka, Za Vodárnou 1/1013, Praha 8, v blízkosti metra C Ládví.

Ubytování bude poskytnuto dle možností a obsazené kapacity hotelu v různých typech pokojů. Cena za osobu ve dvoulůžkovém pokoji činí 650 Kč a v jednolůžkovém pokoji činí 800 Kč za noc. K ubytování lze předem objednat i snídaně (70 Kč/os.).

V případě zájmu kontaktujte vedoucí ubytování hotelu Mazanka paní Noru Trnkovou na telefonu 733 690 768, e-mailu: trnkova@hotel-mazanka.cz či recepci hotelu na telefonu 283 882 555.

Více informací o hotelu Mazanka naleznete na <http://www.hotel-mazanka.cz/>.

Změna ve výše uvedeném programu vyhrazena.

Další informace poskytuje:

Mgr. Monika Petržílková

Středisko společných činností AV ČR, Odbor projektů a grantů

Tel.: 221 146 385

E-mail: petrzilkova@ssc.cas.cz

